

som faa let blive Gjenstand for Spekulation — disse Eiendomme ere i de senere Aar gaaede ligesom en Vare fra Haand til Haand, ja man har mange Exempler paa, at saadanne Eiendomme ere gaaede igennem flere Besiddere, flere Kjøberes Hænder, uden at være befæet af dem — med Hensyn til saadanne Eiendomme, siger jeg, skader en ubunden Rentefod ikke. Det er halsbrækkende Spekulationer og Spekulanterne kunne ligesaa vel taale Prioriteter med ubunden Rentefod, som de kunne spekulere i Wildskab i Kjøbesummerne. Men gaaer man over til den utallige Mængde mindre Eiendomme, der staae faste i Bestielsen, saa siger jeg, at en Udbredelse af Forestillingen om, at man af alle Laan kan faae mere end 4 pCt., er til uberegnelig Skade for de mindre Grundbestidere, uden at blive i Forhold dertil til Gavn for de smaa Capitalister. Disse leve ikke af deres Renter, de ere kun en Biting for dem, og naar en Mand eier 2000 Rd., saa er det ham i Almindelighed ligegyldigt, om han af dem har en Snes Daler mere eller mindre, i Indtægt om Aaret, men det er ikke i samme Forhold ligegyldigt for den mindre Grundbestider, ialtsald ikke under vanskelige Omstændigheder, om han det ene Aar efter det andet skal give en saadan Sum mere ud. Det er ikke en Udgift engang for alle, den vender tilbage, han maa stedse optage den paa sit Budget, naar han vil handle som en fornuftig Mand. Jeg troer, og jeg er bleven yderligere bestyrket deri ved de Udtalelser, der ere komne fra forskjellige Sider her i Salen, at det er paa høie Tid at standse Udbredelsen af den Forestilling, at Renten for Laan i faste Eiendomme er ubunden. — Jeg slutter med hvad jeg begyndte, jeg optræder ikke her som Modstander af fri Rente, og dersom Rogen vil indbringe et Forslag om fri Rente for alle mulige Udlaan, saa er det rimeligt, at jeg vil stemme derfor, men jeg troer, at Rentelovgivningen, saaledes som den foreligger, er i en complet Strid med den Maade, hvorpaa Statsmyndigheden hver Dag gennem sine egne Autoriteter udøver denne Lovgivning, uagtet den skal vaage over dens rette Overholdelse.

Scholer: Naar den ærede Rigsdags-

mand for Hjørring Amts 2den Valgfreds (Fischer) meente, at jeg ikke var istand til at føre Beviis for, at Prioritetshavere havde opsagt deres Capitaler for at faae en høiere Rente, saa vil jeg indrømme, at det var et mindre heldigt Udtryk af mig, naar jeg sagde, at de havde opsagt dem, thi Sagen er den, at de have truet med at opsigte deres Capitaler, naar Vedkommende ikke vilde svare høiere Rente; jeg har seet Breve fra Prioritetshavere, hvori de have tilkrevet deres Debitorer, at hvis de ikke vilde indgive Ansøgning om at svare høiere Rente, bleve Capitalerne opsagte, thi nu vilde de have høiere Rente af deres Penge. Naar den samme ærede Rigsdagsmand i Slutningen af sit Foredrag gav os en Skildring af, hvorledes det vilde gaae de smaa Eiendomsbestidere, der sidde med smaa Capitaler i deres Eiendomme, hvis de ikke kunde faae Lov til at svare høiere Rente, og meente, at de da vilde komme til at gaae fra deres Gaarde, saa viser dette, at den ærede Rigsdagsmand netop ikke kjenner Forholdet fra den praktiske Side, men kun fra den theoretiske, thi Enhver, som kjøber en Eiendom, beregner i Almindelighed, hvad den er værd, naar 4 pCt. Rente lægges til Grund, og naar han ved den her omhandlede Frihed tvinges til at give høiere Rente, vil det netop bevirke, at han kommer til at gaae fra Eiendommen. Hvis da en saadan Mand — for at blive ved den Lignelse, som den samme ærede Rigsdagsmand anførte — efterat han har været nødt til med Familie at forlade sin Eiendom, fordi han skulde svare høiere Rente, mødte den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2den Valgfreds og for ham beklagede sin Stilling, saa kunde den ærede Rigsdagsmand sige til ham: ja, min Ven, det er rigtignok sandt, at Du har maattet forlade din Eiendom, men trøst Dig med, at Du er salden som Offer paa Frihedens Alter; det er i Frihedens Interesse, at denne Skæbne har ramt Dig, og derfor kan Du være rolig. Imidlertid vil man dog vist indrømme, at det vilde være en daarlig Trøst for Manden.

Fischer: Hvad der bevægede mig til 2den Gang at begjære Ordet, var en Øtring af den